

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F.J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 268. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg10-shoot-idm140342680114896/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

MORALSKE TANKER

Moralske Tanker

Noter

Forkortelser:

- Bayle: Dictionnaire* = Dictionnaire historique et critique par Mr. Pierre Bayle. IIIe Edition, Rotterdam 1720.
Diogenes Laertios. Den græske Forfatter af dette Navn (3. Aarh. e. Kr.) skrev et Værk »Om berømte Filosooffers Liv, Meninger og Udsagn«.
Peder Syv = Almindelige danske Ordsproge og korte Lærdomme ... Ved Peder Pedersen Syv I-II, 1682-88.
- S. 47. 8 Aar siden. Unøjagtig Angivelse, da Epigrammerne udkom 1757. - *vittieuse*, mangelfulde. - *befatter*, omfatter.
- S. 48. *Forberedelse*, Indledning. - *næst*, (umiddelbart) efter. - *Ethica*, lat. Morallære. - *Attention*, Opmærksomhed. - *Gamle Testamentes Skrifter*. Holberg forveksler vistnok GT med Talmud. - *Invention*, Paafund. - *Èbræer*, Hebræer, Jøder. - *Æsopus*, gr. Aisopos (6. Aarh. f. Kr.), græsk Fabeldigter. - *Phrygiæ*, Frygien var i Oldtiden et Kongerige i det vestlige Lilleasien.
- S. 49. *Grund*, Grundighed. - *extenderet*, udvidet. - *Historier*. Holberg tænker bl. a. paa en - indenfor Tidens Historieskrivning benyttet - Metode baseret paa Erotematik (Spørgeskunst). - *Mathesis*, Matematik. - *hensigte*, har Tilknytning til. - *Verderius*. Ifølge Holbergs Kilde, D. G. Morhof: Polyhistor, 2. Udg. 1714, 1. Bind, S. 1071, hedder han Claudius Verderius; denne er ikke identificeret. - *deriveret*, afleder. - *Græske Romaner*. Achilleus Tatios' Roman Leukippe og Kleitofon (fra o. 450 e. Kr.) og Heliodoros' Theagenes og Charikleia eller Aithiopika (fra 4. Aarh. e. Kr.). - *Metamorphosis*. Apulejus' Roman Metamorphoses, lat. Forvandlinger (ca. 175 e. Kr.). - *Argenis*, politisk Roman (1621) af Jean Barclay. - *forestills*, fremstiller. - *Telemaque*, François de Salignac de la Motte Fénelons pædagogiske Statsroman: Les Aventures de Télémaque (1699). - *solus Stil*, ubunden Stil, Prosa. - *rær*, usædvanlig.
- S. 50. *dérhos*, desuden; samtidig. - *helst*, især. - *Factioner*, Partier. - *Pamelisten etc.* Der refereres til Samuel Richardson's Roman: Pamela or Virtue Rewarded (1740). - *accordere*, tilstaa. - *Estime*, Agtelse. - *Character*, Karakteristik. - *devote*, from. - *udi Grund*, grundigt.
- S. 51. *Hypocrisie*, Hykleri. - *Douceur*, Blidhed. - *Heroïne*, Heltinde. - *Sentimens*, Meninger, Tanker. - *irritere til*, ophidse til. - *Carasser*, Kærtegn. - *Materialier*, Stof. - *heller*, snarere. - *quintessentieret*, rendyrket, udspekuleret.